रोजगार शाखा तर्फ

२०८१/०८२ का प्रगति विवरण **R.V (**रिटर्नी स्वयमसेवक)

सामी कार्यकम

सुरक्षित आप्रवासन्न परियोजना

<u>परिचय</u>

सामी कार्यक्रम अन्तर्गत रिटर्नी स्वयमसेवकहरुले वैदेशिक रोजगारमा जाने मनासय भएका, वैदेशिक रोजगारमा जान लागेका, वैदेशिक रोजगारमा गएका र वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका व्यक्ति एवम उक्त व्यक्तिको परिवारलाई घर दैलोमै गई सुचना तथा सेवा प्रदान गर्दै आएका छन्।

<u>२०८१/२०८२ को प्रगती विवरणः</u> रिटर्नी स्वयमसेवकहरुले यस आर्थिक वर्षमा गरेको क्रियाकलापहरु निम्न अनुसार रहेको छः

बैदेशिक राजगारमा जाने कामदारहरु	२९९
बैदेशिक राजगारबाट फर्केका कामदारहरु	३०२
अन्य सेवाग्राही (सम्भावित र फर्केका कामदारहरु बाहेक)	६९७
फलोअप सम्बन्धी विवरणहरु	१०
अन्य कार्य सम्बन्धी विवरणहरु	९५
मनोसामाजि परामर्श सेवामा पहुचका लागी सहयोग	१२
MRC पठाएका	९
VISA check गरेको र गराएको	८२
ठगी भएको पैसा दिलाएको	६
Passport, श्रम स्वीकृति Online check गरेका	५९
तालिम समधी जनकारी गराएका	६१
वैदेशिक रोजगामा बिरामी परेको र उनका परिवारलाई	१५
उपचारको लागी रोजगार सेवा केन्दमा जान जनकारी गराएको	७

परिचय

आप्रवासी (सामी) कार्यक्रम अन्तर्गत मनोपरामर्श सेवा भन्नाले व्यक्तिको मनमा आफ्नो वा समाजका विभिन्न कारणले गर्दा उत्पन्न हुने अप्ठ्यारो अवस्थालाई सहज बनाउने क्रियाकलापहरुलाई बुझिन्छ। मनोपरामर्शले व्यक्तिको मनको पिडा वा बिक्षिप्ततालाई कम गर्न सहयोग गर्दै बिस्तारै आफ्नो जिम्मेवारीमा फर्कन मद्दत गर्दछ।

मनोसामाजिक सहयोगले व्यक्तिलाई विभिन्न परिस्थितिमा सहज महसुस गर्दै जीवन अगाडी बदौउना सहयोग गर्दछ |

कार्यक्रम आयोजनाको विवरण

मनोसामाजिक परामर्श सेवा

लक्ष्य सङ्ख्या- ५०

- Anxiety (२८
- Depression(२५

(Anxiety र Depression — ५३ जना)

- व्यक्तिगत मनोपरामर्श सेवा र सफल केश
- व्यवहारमा परिवर्तन भएकाहरु - २८ जना
- आत्महत्याको सोच हटेको - १५ जना
- आत्मबल बढाई व्यवसाय गरेकाहरु - १० जना
- समुह मनोपरामर्श सेवा - ५६ जना
- पारिवारिक मनोपरामर्श सेवा - २० जना

उपलब्धि

- मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धि जानकारी समुदायस्तर सम्म पुगेको,
- मानसिक रोगहरुको पहिचान भई समस्या समाधान भएको।

<u>निष्कर्ष:</u> मनोपरामर्श सेवालाई विद्यालय तह देखी समुदायस्तर सम्म विस्तार गर्दै लैजानु पर्ने देखिन्छ।

आप्रवासी स्रोत उप-केन्द्र आ.व.२०८१/०८२ को प्रगति प्रतिवेदन

१. आप्रवासी स्रोत उप-केन्द्र सामी कार्यक्रमको परिचयः

नेपालमा वैदेशिक रोजगारमा जानेको संख्या बढ्दै गएपछि धेरै नेपाली श्रमिकहरू ठगीमा पर्न थाले अवैध रोजगार, अपमानजनक व्यवहार र अधिकार उल्लंघन जस्ता समस्यामा पर्न थाले। यी समस्याबाट बचाउन र श्रमिकलाई जानकारीमूलक सहयोग पुर्‍याउन नेपाल सरकारले वैदेशिक रोजगार विभाग अन्तर्गत, प्रायः स्थानीय तह वा साझेदार संस्थामार्फत आप्रवासी स्रोत केन्द्र (:च्क्ऋ० स्थापना गरेको हो। सोहि अनुरुप बर्दिवास नगरपालिकामा वि.स. २०८० मंसिर १२ गते देखि आप्रवासी स्रोत उप-सेवा केन्द्र स्थापना भई वैदेशिक रोजगारमा जाने श्रमिकहरुलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउनको लागि आप्रवासी स्रोत उप-केन्द्र (क्ाद(:च्क्ऋ० को स्थापना गरिएको हो ।

२. आप्रवासी स्रोत उप-केन्द्र (क्ाद(:च्क्ऋ० सामी कार्यक्रमको उद्देश्यः

-सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित वैदेशिक रोजगार सुनिश्चित गर्ने।

-विदेश जान चाहने व्यक्तिलाई प्रस्थानपूर्व (उचभ(मभउबचतगचभ० मा आवश्यक सम्पूर्ण जानकारी दिने।

-वैदेशिक रोजगार प्रक्रियामा हुने ठगी, शोषण र दुरुपयोग न्यून गर्ने।

-फर्किएका श्रमिकलाई पुनःएकीकरण (चभष्लतभनचबतष्यल० मा सहयोग गर्ने।

-समुदायस्तरमा वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी सचेतना फैलाउने।

३. आप्रवासी स्रोत उप-केन्द्र सामी कार्यक्रम तर्फका कार्य विवरणहरुः

(क) सूचना तथा परामर्श सेवा

क्र.सं.	सेवाको प्रकार	इकाई	महिला	पुरुष	जम्मा
१	सूचना तथा परामर्श सेवा	जना	५५	२०३	२५८
२	वैदेशिक रोजगारबाट पिडितहरुलाई निःशुल्क कानूनी सहायता	जना	०	४	४
र	जिल्ला प्रशासन कार्यालय महोत्तरी :च्क्ऋ केस पठाएको			३	३
४	ख्क्ष्क्ब ऋज्भ्ऋप			१०	१०
५	श्रम स्वीकृत गर्न रोजगार सेवा केन्द्र पठाएको			३	३
६	म्भ:ब्ल ऋज्भ्ऋप			१५	१५
७	गहन अभिमुखिकरण कार्यक्रममा सहभागि १४ वटै वडामा				१४ वडा
	जम्मा		५५	२३८	२९३

४.उपलब्धिहरुः-

-सेवाग्राहीलाई विदेश जानुअघि आवश्यक जानकारी दिइएको।

-डिमाण्ड, भिसा, करारपत्र जस्ता कागजात चेकजाँच गरी ठगी हुन बाट रोकिएको।

-सयौं श्रमिकले समस्या समाधान तथा परामर्श सेवा पाएको।

-गाउँ तहसम्म सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।

५. देखिएका समस्याः-

१. छुट्टै कार्यकक्ष नहुँदा सेवाग्राहीलाई गोप्य र सहज वातावरणमा परामर्श दिन नसकिएको।

२. सीमित स्रोत र पूर्वाधार अभावका कारण गतिविधिहरू अपेक्षित रूपमा विस्तार गर्न नसकिएको।

६. आगामी योजना

-छुट्टै कार्यालय कोठा व्यवस्था गर्ने।

-सेवाग्राहीलाई गोप्य र व्यवस्थित वातावरणमा परामर्श दिन आवश्यक पूर्वाधार तयार गर्ने।

-गाउँस्तरमा सचेतनामूलक कार्यक्रम थप गर्दै फर्किएका श्रमिकका लागि सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने।

⁎ निष्कर्ष

आप्रवासी स्रोत केन्द्रले प्रवासी श्रमिकलाई जानकारी, सहयोग र परामर्श दिने महत्त्वपूर्ण कार्यलाई निरन्तरता दिदै अझ प्रभावकारी, व्यवस्थित र परिणाममुखी बनाउने उद्देश्य रहेको छ।

❖ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको परिचयः

नेपालमा बेरोजगारी, वैदेशिक रोजगारीमा अत्यधिक निर्भरता र उत्पादक क्षेत्रमा श्रमको कमी देखिएको सन्दर्भमा सरकारले रोजगार सृजनालाई प्राथमिकता दिएको छ। यसै क्रममा, २०७५ साल माघ २४ गते७ फेब्रुअरी) , २०१९मन्त्रिपरिषद्को निर्णयबाट (प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम लागू गरिएको हो।सोहि अनुरुप बर्दिबास नगरपालिकामा विगते देखि रोजगार सेवा केन्द्र स्थापना भइ आन्तरिक २६ साल फाल्गुण २०७५.स. रोजगारी सृजना, व्यवस्थापन तथा बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षितव्यवस्थित र मर्यादित , I बनाउन विविध कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आइरहेको छ

१। प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फका कार्य विवरणहरु-ः

क। बिकास निर्माण योजना तर्फ

<u>योजनाको शिर्षकगत विवरणः</u>

क्र.स.	योजनाको क्षेत्र	योजना संख्या	कुल बजेट खर्च	कैफियत

१.	नयाँ बाटो निर्माण तथा मर्मत	१	४९८९९६-/	वडा न११-.
२.	नयाँ खानेपानी निर्माण	२	६६४९९४-/	वडा न१० र ५-.
३.	नयाँ कुलो निर्माण मर्मत , तथा सरसफाई	६	१६०८५४४-/	वडा न र ५ ,३-. १०

<u>योजनाहरुको वडागत विवरण:</u>

क्र.स.	वडा न.	योजनाको नाम	कुल खर्च	श्रमिकको संख्या	रोजगारी दिन (औषत)
१.	३	कालापानी सिचाईका लागि कुलो निर्माण तथा मर्मत सरसफाई	१९७०६०	२०	१४७५.
२.	३	पर्साहीधाप कुलो निर्माण तथा सरसफाई	२०१७३६	१६	१८८७.
३.	५	श्री गढंता खानेपानी पाइपलाइन खन्ने तथा पुर्ने	४०९१५०	२३	११५.
४.	५	टुटेश्वर मन्दिरको फुलबारी तथा सिचाई कुलो सरसफाई	४१५४९६	१३१	४७४.
५.	१०	दमार कृषि सिचाईको मूल कुलो र सबै शाखा कुलोहरु मर्मत तथा सरसफाई	२१२४२४	४४	७२२.
६.	१०	मरहा सिचाईको मूल कुलो र सबै शाखा कुलोहरु मर्मत तथा सरसफाई	३१७९६८	७७	६१८.
७.	१०	बाके खोला सिचाईको मुल कुलो र सबै शाखा लाइन टोल समेतको कुलोहरु मर्मत तथा सरसफाई।	२६३८६०	५७	६९२.
८.	१०	बयलबास खानेपानी तथा सरसफाईको पाइपलाइन खन्ने	२५५८४४	२९	१३२०.
९.	११	झल्ला देखि बगुवा हुदै नागदह सम्म र गर्दी बाट सात दिने सम्मको बाटो निर्माण	४९८९९६	४७	१५८९.

ख। सिप बिकास तालिम संचालन-:

क्र.स.	तालिमको विषय	सहभागी संख्या
१.	भभिअतचष्अ च्भउबष्चक	२१ जना
२.	एगिदष्लन	२१ जना

ग। रोजगारीको लागि महिला क्लब गठन तर्फः

क्र.स.	वडा न.	क्लबको नाम	सहभागी संख्या
१.	२	सफलता बेरोजगार महिला क्लब	३०
२.	४	पंचधुरा बेरोजगार महिला क्लब	३०
३.	५	टुटेश्वर बेरोजगार महिला क्लब	३०
४.	७	उन्नति बेरोजगार महिला क्लब	३०
५.	१०	उद्धमी महिला बेरोजगार महिला क्लब	३०

२। बैदेशिक रोजगार बोर्डको कल्याणकारी कोष तर्फ

क्र.स.	विवरण	केश प्राप्त संख्या	सफल संख्या	प्रक्रियामा रहेको	कैफियत
१.	शव झिकाउन सहजिकरण	३	३ जना	०	
२.	पारिवारिक स्वास्थ्य उपचारमा सहजिकरण	२	१ जना	१	
३.	विरामी र अंगभंग	४	२	२	
४.	क्षतिपूर्ति मृत्यु	४	४	०	

३। नगर प्रमुख संग युवा स्वरोजगार कार्यक्रम तर्फ

क। सिप विकास तालिम तर्फ

क्र.स.	तालिमको नाम	स्थान	कैफियत
१.	एडभान्स सिलाइ कटाई सम्बन्धि तालिम	बर्दिबास न३-.पा.	
२.	माछापालन सम्बन्धि तालिम	बर्दिबास न ३-.पा.	
३.	उद्धमशिल महिलाहरुलाई ससजाम र ,केचप् , दिने ७ सुठो खाध सामग्री उत्पादन सम्बन्धि तालिम	बर्दिबास न १-पा.	
४.	पन्चे बाजा सम्बन्धि तालिम	बर्दिबास न३-.पा.	

ख। ग्रामिण महिलाहरुको जीविकोपार्जन र आर्थिक उत्तथानका लागि समुह तर्फ-ः

क्र.स.	वडा न.	समुह गठन संख्या	कैफियत
१.	१	२	
२ .	४	२	

❖ उपलब्धिहरु-ः

- बेरोजगार युवालाई स्वदेशमै अवसर प्राप्त भएको
- ग्रामीण क्षेत्रमा उत्पादनशीलता वृद्धि भएको
- प्रत्येक वर्ष बेरोजगार व्यक्तिहरुको सूचीकरण भएको
- बेरोजगार व्यक्तिहरु लाई विकास निर्माणको कार्यमा रोजगारी प्रदान गरिएको
- बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई सिपबिकास तथा उद्धमशिलता सम्बन्धि तालिम प्रदान गरिएको
- वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धि सुचना तथा जानकारी प्रदान गरिएको
- बैदेशिक रोजगार सम्बन्धि अभिमुखिकरण गरिएको
- श्रम स्वीकृति स्थानीय तहबाट गर्ने गरेको
- बैदेशिक रोजगार बोर्डको कल्याणकारी कोष बाट क्षतिपूर्ति, विरामी, अंगभंग, पारिवारिक स्वास्थ्य उपचारको लागि आर्थिक सहयाता प्रदान गर्न सहजिकरण गर्ने गरेको

❖ समस्या र चुनौतीः-

- बजेटको अभाव भएकोले सबै सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई अपेक्षित रुपमा रोजगारी प्रदान गर्न नसकेको
- आवश्यकता अनुसारको सिपबिकास तालिम संचालन हुन् नसकेको
- शिक्षित बेरोजगारको समस्या पूर्ण रुपमा समाधान हनु नसकेको
- सिपबिकास तालिम लिएका व्यक्तिहरुलाई अपेक्षित रुपमा उद्धमशिलता सँग जोड्न नसकेको
- बैदेशिक रोजगार बोर्ड बाट प्राप्त हुने क्षतिपूर्तिमा धेरै समय लाग्ने गरेको ।

❖ निष्कर्षः-

बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई सीपमुलक तालिम प्रदान गरी उद्यमशिलतासँग जोडेर स्वरोजगारको अवसर सृजना गर्ने तर्फ नगरपालिका अगाडि बढेको छ।

१. परिचय

सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम (सामी)ले पाँच वटा पहुचमा रहेर काम गर्छ। न्यायमा पहुच, सिपमा पहुच, सुचनामा पहुच, मनोसामाजिक परार्मश र वित्तिय साक्षरता

वित्तिय साक्षरताले बैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित मर्यादित र व्यवस्थित बनाउनुका साथै वैदेशिक रोजगारबाट आर्जित सिप प्रविधि र पुँजीको सहि ठाउँमा सहि सदुपयोग गर्न सहयोग पुर्याउनुका साथै बिप्रेषण प्राप्त परिवारका सदस्यहरुलाई समृद्ध जीवनको आधारभुत अवधारणा, पारिवारिक वित्तीय लक्ष्य निर्धारण, आम्दानी तथा खर्चको हरहिसाब सहितको बजेट व्यवस्थापन, फजुल खर्च विलासी वस्तुहरु तथा देखासिकी जीवन शैलीमा खर्च कटौती तथा विभिन्न बित्तिय क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि गरी बचत वृद्धि, विद्युतीय बैंकिङ्ग, ऋण व्यवस्थापन तथा आय आर्जनमा लगानी जोखिम व्यवस्थापन जस्ता विषयहरुमा ज्ञान र सीप प्रदान गरी विप्रेषणको उपयोग गर्दा सही निर्णय लिन सक्ने क्षमता विकासका साथै वित्तिय स्वतन्त्रता हासिल गर्न यस वित्तिय साक्षरता कार्यक्रमले सहजिकरण गर्दछ।

२. लक्ष्य र उदेश्य

- वैदेशिक रोजगारीमा गएका परिवारका सदस्यहरुलाई गरिबी तथा समृदिका अवधारणासँग सुसूचित गराउने
- वैदेशिक रोजगारमा गएका परिवारका सदस्यहरुलाई वित्तिय साक्षरताको ज्ञान तथा सीप प्रदान गरी पारिवारीक बजेटआम्दानी तथा खर्च व्यवस्थापन गर्न लगाई बचत वृद्धि प्रव ,र्द्धन गर्न ।

३. क्रियाकलापहरुः

क स	कार्यक्रम परियोजना	लक्ष्य	खर्च रु	सम्पन्न काम	लाभान्वित
१	वित्तिय र मनोसामाजिक समुह पटक २१,	वैदेशिक रोजगारिमा गएका फर्केका र जान लागेका घरका परिवारलाई कसरी सुरक्षित मर्यादित र व्यवस्थित बनाउने भन्ने हेतुका साथ फजुल खर्चमा कम गरि केहि सिप मुलक काममा आवद्ध गराई खाडिमुलुक नपठाईकन नेपालमै बसाउ भन्ने बारेमा काम गर्छ	४३ ।२००,	सम्पन्न	ब र ५.पा. वैदेशिक परिवारका स

२.	फ्लो अप मिटिङ्ग	व्यवहार परिवर्तको जाच गर्न	७८००।	सम्पन्न	बजना ५४ वैदेशिक परिवारका सद
३.	९० मिनेटको सेसन	वित्तिय कारोवार सम्बन्धी फजुल खर्च नगर्न अरुको देखासिकी नगर्न र , अभिवावकले भनेको मान्न र घरपरिवारमा मिलेर बस्न ।	३७५०।	सम्पन्न	ब १३ र १२ विधालयका ब
४.	१ दिने वित्तिय साक्षरता कक्षा	वित्तिय स्रोतको परिचालन गर्दा उचित निर्णय लिन सक्षम बनाउने ।	२५ ।७५०,	सम्पन्न	ब८ र,७,६,४,
५.	३ दिने वित्तिय साक्षरता कक्षा	खर्च ,सम्पत्ति ,ऋण ,बचत ,आम्दानी , बजेट आदि बारेमा जानकारी ,दायित्व दिने र अभ्यास गर्ने ।	४१ ।७५०,	सम्पन्न भएको ।	११४ र २,
६.	बुकपासबुक र अन्य , छपाई खर्च	आय व्यवको चुस्तदुस्त हिसाव किताव राख् न र परिवारीक सम्बन्धमा सुमधुर बनाउने ।	५२ ।२५०,	सम्पन्न भएको	बका १४ र वैदेशिक रोजग परिवारका सद
७	कोवो तथ्यांक संकलन	तथ्याक संकलन गर्नु । ।		सम्पन्न	५४ घरपरिवा

४ उपलब्धीः .

- यस वित्तिय कक्षमा सहभागी भैसके पछि तरकारी खेति गर्ने १७ जना
- बख्रा पालन गर्ने ११ जना
- भैसी पालन गर्ने ७ जना
- नयाँ व्यावसायको सुरुवात गर्ने ५ जना जना ४ ब्यवसाय बिस्तार गर्ने ,
- बेस लाईन र इनलाईन कोबो कलेक्ट ५४ घर परिवारको भयो

५ समस्या र चुनौतीहरु यस प्रकार रहेका छन,

- कतिपय समुहका सदस्यहरुले रिसाएर भन्नु हुन्छ की तपाईहरु हाम्रो सम्पतिको हिसाब किताब खोज्न आउने भन्दै कराउनु हुन्छ

६ आगामि योजना र सुझावहरु.

- कार्यक्रम लाई अझ प्रभावकारी बनाउनको लागी क्षेत्र बिस्तार गर्नु पर्ने देखिन्छ

७. निष्कर्श

वैदेशिक रोजगारीमा गएका श्रमिकहरको हकअधिकारसुरक्षा मर्यादा र न्याय सुनिश्चित गर्ने , महत्वपुर्ण योगदान पुर्याएको छ।वित्तिय साक्षरताको माध्यामबाट आप्रवासी श्रमिकहरुको परिवारका सदस्यहरुलाई आय व्ययको हिसाब व्यवस्थान अभ्यासमा प्रेरित गर्न सफल भएको छ।आगामि दिनमा यसलाई दिगो र फराकिलो बनाउन आवस्यक देखिन्छ।